

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Készítést végezték nem adunk
Szerkesztőség: Wekerle-tér 504.

Felelős szerkesztő:
Dr. Buza Barna.

Szerkesztőtárs:
Rosner Imre

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai, Wekerle tér 502
Hirdetéseket a felelős szerkesztőnek kell küldeni.

Magyar föld.

Tótsva, január 8.

Egy hírecske volt a multkor ebben a lapban, amit jó lesz el nem felejteni. Azt mondanám, hogy felháborodni, megdöbbenni, sírni lehet rajta, — ha remélnék a magyar közvéleményben annyi erőt, annyi életet, annyi öntudatot, hogy felháborodni, megdöbbenni, sírni tudjon. Nem tud ez már semmi, s ha azt újságnak neki, hogy holnaptól kezdve a magyar állam hivatalos nyelve az orosz, arra is azt mondaná: Dobzse!

Azt beszélte ez a hír, hogy az új esztendő első vasárnapja a szinnai r. kath. templomban német prédikáció volt. Így kezdődött az új század Szinnán!

Istennem, ha a magyar nemzet megértené, hogy mit jelent ez! Hogy zudulna fel, hogy demonstrálna, hogy kényszerítené a kormányt megakadályozni ezt a germanizálást!

Német szó Szinnán! Hát álmodta ezt valaki csak husz évvel is ezelőtt? Ha azt mondták volna, hogy spanyolul, japánul, hottenottul fognak ott prédikálni, könyvebben el lehetett volna hinni, mint azt, hogy német szó fog hangzani a szinnai templom székéről!

És megtörtént. Jött egy uri ember, akinek a neve úgy hang-

zik, mint egy jó ropogós magyar káromkodás: *gróf Henkel Donnersmark*. Ha valakire rákiabálnók ezt a nevet, alázatosan szepegeve felelné: Boesánat, ne tessék haragudni!

Ez a kimondhatatlan nevű idegen ur megvett egy darabot Zemplén földjéből, a magyar haza földjéből. És azon a darab földön csinált egy német kolóniát, német tisztekkel, német személyzetel.

És azóta az a nagy darab föld el van veszve a magyar haza számára. Ki van tépve a haza testéből. Nem a magyar nemzeté többé, nem annak terem, nem annak vagyonát szaporítja. Egy holt tetem az élőhaza testén.

Annak az urnak ez csak birtoka, nem hazája. Az az ur idegen mi tőlünk, idegen a mi érzelmeinktől, fájdalomainktól, vágyainktól, és vele idegenné lett a föld is, amelyet megvett. Arra az urra nem számíthat a magyar nemzet a viharok, a küzdelmek, a szenvedések napjaiban. És miatta nem számíthat arra a darab földre se, amit a hazából megvett. Ha összeütközésre jön a dolog a magyar nemzet és ellensége közt, az a darab föld biztosan ellenségünk lesz nekünk.

És ez nem csak Szinnán van így, ez általános jelenség az egész országban.

Csak találmokra sorolok fel egy

párt a hegyaljai szőlőbirtokosok neveiből: Ime: Hohenlohe, Taaffe, Wolkenstein, Waldbott, Windischgrätz, Mailott, Mattencloit, Grabovszky és Götzendorf, Abeles, Stein, Steinhausz Fritsch.

A magyar föld gyöngye, kincese, a Hegyalja sok részben idegeneké lett.

A magyar nemzet pedig csak nézi összetett kézzel, hogy siklik ki a lábai a föld, hogy lesz a haza idegenekké, akik nem értik nyelvünket, nem értik lelkünket, akik nem hi eik ennek a nemzetnek, nem fiai ennek a hazának.

Minék emlegetni azt az örökös nemzeti gyalázatot, hogy a legdicsebb magyarnak, Rákóczi Ferencnek csaknem minden birtoka tagyon, ajándékba idegenekké lett. Hogy a pataki várban is német szó az ur. A pataki várban! S hogy az ősi tulajdonosnak szent nevét egy olyan név váltotta fel, amelynek hallatára végigborzad a magyar ember s multjának legkínosabb emlékei jutnak eszébe!

Minék azt emlegetni Hisz az a gyalázatot mindig megújul, mindig folytatódik. Ma ennek, holnap annak a magyar családnak a birtoka lesz idegené, ma annyi, holnap annyi terület szakítottatik ki a haza testéből s vész el a hazára nézve.

Hát ha a társadalomban, a nemzetben nincs annyi erő, hogy ezt

megszüntesse, az államnak kell közbelépni és megakadályozni. Ha másképp nem lehet, törvényt kell hozni, amely az idegenek birtokszerzését korlátozza, megnehezíti.

Ha ezt, — amint mondják, — a liberalizmus tiltja, mert annak elve a szabad forgalom, — akkor én inkább reakcionárius, konzervatív, feudális, vagy akármilyen leszek, mert akkor a liberalizmus veszedelmes az én nemzetemre.

De ez nem igaz, mert a liberalizmus főelve a nemzet és a nemzet tagjai számára a szabad fejlődés feltételeit minél jobban biztosítani, — ehhez pedig hozzátartozik az, hogy a nemzet az idegenek terjeszkedése ellen védve legyen.

S akárhogy van is, minden politikának elveken, irányokon, rendszereken felül álló legfőbb célja kell hogy legyen: a nemzet érdeke!

Busa Barna.

A sátorlajuhelyi szeg. izr. isk. gyermekeket segítő egyesület története

III.

Egy eredmények csak növelték az egyesület iránt a rokonszenvet, melyet az évről-évre megtartott ruhakiosztási ünnepségek lélekemelő hatása nemcsak ébren tartani, de fokozni tudott. Az egyesület tagjai, ha nem is megkívánható mértékben, de egyre szaporodtak s a tehetősebb tagok alapítványaital örökítették meg nevüket.

hogy a felsőbb régiók hívősek. Elvégre, legyen szabdd a színháznak is némi esékely viszonzatszolgáltatást nyújtania azért, hogy őt olykor a közönség is hívős fogadtatásban részesíti. Lássa ha én véletlenül direktor volnék, nem is fűtetném soha a színházamat, hadd legyen ráutalva a publikum, hogy a lelkesedés lángjai mellett megeddjk. Ilyenek maguk fiatalok, csak a táncteremben, vagy a jégen tudnak megedni. Apropós! hogy állanak maguk a jégpályával?

(A jégpálya áll, nagyságos asszonyom, s ha reá borul az alkony, minden homályba vész: pirosra esipett orrocskák, ébredő szerelem, minden...)

— Lássa, én ezt maguknál határozottan kárhoztatom, hogy a vilányfényt elmulasztják alkalmazni a jég-sport szolgálatában. Ah vilányfény mellett más az élet, más a hangulat, mások az illúziók. Nap-pali világításban szürke minden, az ég, a jég, — de este büvös erővel ruházza fel a jégpályát a tündéri ragyogvány. Maguk ujhelyiek mint látom nem tudják kellőképpen fel-fogni és méltányolni a téli szezon abszolút becsét. Nagyon sokat kell még maguknak tökéletesedniük, míg mi pestiek el fogjuk mondhatni: „Ujhelyt látni és azután meghalni.”

(i. zs. b.)

TÁRCA.

Horkayné az ujhelyi kaszinóban.

— A „Felsőmagyarországi Hirlap” tárcája —
— Lestenografált eszevősek. —

Hogy a címbeili tényállást kellő világításba helyezzem: szükségesnek tartom előrebocsátani, hogy az alábbiakban szereplő Horkayné korántsem városunk kedves és szellemes fiatal asszonyai közül való, hanem fő- és székvárosi uriaszony, aki teljesen azonos azon Horkay Ferminével, kinek mint a szeretetreméltó Gyurkovits-lányok egyikének, annak idejében a jó Herezeg Ferencz volt a keresztapja.

Csekélységem annak a kivételése-ese'nek örvend, hogy Horkay Feriné nekem még leány-korabeli ismerősöm; akkoriban mi ketten fölöttébb jó pajtások voltunk egymással, még anno ante „főkötőt”. Én udvaroltam neki szörnyű garral, s mégis Horkay Feri vette el; az ilyesmi ez életben különben sem tartozik a ritkaságok közé.

Befolyásomnak köszönhető, hogy ő nagysága, ki köztudomás szerint a fő és székvárosi női kaszinójának kiválóan eszlopas és hangadó egyénisége, meghívásomra ezentul gyakran el fog látogatni. — természetesen az én kalauzálásom mellett. —

az ujhelyi kaszinóba is — ab in-
visis.

Hogy Horkay Feriné melyik kaszinóknak fogja lokális érdekű nézőit leggyakrabban előtárni, azt az ő megbízása folytán egyelőre el nem árulhatom. Az ellesett véleménynyilvánításokat azonban a maguk részére mindenkor hűségesen lestenografálom.

(Itt vagyunk, nagyságos asszonyom. Helyezze magát kényelemből!)
— Ah, engem egészen meglep a maguk kaszinója. Tehát ide is elhatottak a már rég agyvesélt civilizáció fénysugarai. Tudja, én magukat, jámbor vidékieket, még ama barbár kor lakóinak képzeltem, mikor az emberek még a fagygyu gyertya világánál olvasgatták a „Népszavát” és egyabb hasonlatos népies olvasmányokat — a fonóban. Láttom, hogy a villamosság százada maguk fölött sem repült el észrevétel nélkül. Rend és tisztaság mindenütt! Sűrű füst-fellegok ugyan nem hiányoznak, de én ezt nem sorozhatom a hibák közé, hiszen a férjem hozzászókatott már, aki állandóan úgy pöfékel, mint egy tízenhárom próbás gözkapán. A mi pedig itt a kiszolgálást illeti, az meg egyenesen európai. Oh a kaszinó.

(Ugyebár, most azt akarja mondani nagyságos asszonyom, hogy a kaszinó a férjek eldorodója!)

— Valóban ezt. Hígyje meg sok bajt okoz nekünk asszonyoknak a

férfiak kaszinózása. Ha új kalapot kérünk a férj uraktól; nincs pénz. Ha a megyebálon, jogászbálon, nem akarunk ismét a már egyszer letáncolt toltette-ben megjelenni, s azért a férj urammal keresünk orvoslást, pénz újra nincs. Amde a kaszinó félhomályában mi más usznék el napról-napra ismeretlen régiókban, mint a férj-urak pénze, melynek otthon állandó betegegsége az, hogy nincs. Lássa, ezért alapítottuk mi magunknak Pesten egy női kaszinót s igazán esodálom, hogy maguknál, itt Ujhelyben, még mindeddig nem jutott észükbe kaszinóvá tömörülni. Mi gyöngéd asszonyok, kénytelenek vagyunk fölvenni a harcot a teremtés ugynevezett koronáival! No de legyen mostanra elég a kaszinókról és a koronákról. Hallom, hogy új színházat kaptak az ujhelyiek újévi ajándék gyanánt.

(Még pedig igen helyes kis színházat! Meg is nyitottuk nagy lelkesedéssel és még nagyobb kiadással. Azaz hogy jobban mondva, mégsem mi nyitottuk meg, hanem a „Nemzeti” érdemes tagjai, kik velünk megsztoztak a díesőségekben. Az övek volt a lelkesedés, nekünk jutott a kiadás. Ami egészen természetes is.)

— Hallom, hogy a maguk kis színháza remekbe csinálódott. Szemre való lokalitásban a lélek is jobban érzi magát s könnyebben nyer felogosulást a tapsvihár. Amiattn pedig a világot se panaszkodjanak.

Az egyesületnek jelenleg 21, összesen 4280 alapítványon van.

Az egyesület első éveiben minden a rendes mederben haladt, az egyesület szakadatlanul folytatta áldásos munkáját. 1892-ben Szöllössi Arthur névű fatudósa révén szép számú új tagonyert; hatvanöt nő lépett be a jótévedők sorába. Nagy jelentőségű esemény ez egyesületünk életében, mert a jótékonyra könnyen fogékony női szívek lelkes közreműködése az egyesület tetterejét nagyban fokozta.

Nagy csapás érte 1899-ben egyesületünket. Dr. Nagy Armin, 19 éven át az egyesület érdekében fáradozó, kitartó elnökünk, 1899. okt. 11-én kiadott az élők sorából. Az október 12-én megtartott választmányi ülésen dr. Schön Vilmosné alelnök megható szavakban emlékezett meg a nagy veszteségről, mely egyesületünket dr. Nagy halálával érte. Indítványára a választmány gyászát jegyzőkönyvileg megörökítette és gyászjelentést is adott ki. A megboldogultnak nagy számú közönség jelenlétében végbement temetésén az egész választmány résztvett. A megboldogult elnök működése nyitott könyv. Buzgalma és lelkesedése merítettünk az ő tevékenységéből, mert minden nyom, melyen ő járt, minden intézkedés, melyet az egyesület érdekében tett, halál és elismerést teremtett szívünkben.

Az egyesületnek dr. Nagy Armin halálával ért gyászában vigasztalásul a jövőjére nézve megnyugvással szolgál azon öröndetes tény, hogy az 1899. december hó 9-én megtartott rendes közgyűlésen elnöké egyhangulag megválasztott *Kozmai Kun* Frigyes ezen tisztséget elfogadta. Oly férfit nyert benne egyesületünk vezetőül, ki a közjé érdekében önzetlenül, nemes kitartással tud és szeret küzdeni. A múltban kifejtett működése után meg lehetünk győződve arról, hogy vezetése alatt az egyesület áldásos működését még fokozottabb mértékben fogja gyakorolni.

Itt emlékeztem meg azon változásokról, melyek az egyesület tisztikarában történtek. Az elnöki székből *Lenkei Mihály* és dr. *Nagy Armin* szereztek nagy érdemeket; mint alelnök *Tételei Zsillmond* és *Lóczy Adolf*, mint titkárok pedig dr. *Dóri Ferencz* dr. *Nagy Armin* és dr. *Reichard Salamon* fáradoztak; a pénztári teendőket terheit *Zimmer Henrik*, *Wolf Jakab*, *Reichard Lajos* és *Haas Fülöp* viselték nagy buzgalommal.

A jelenlegi tisztikar *Kozmai Kun* Frigyes elnök, dr. *Schön Vilmosné* alelnök, dr. *Erőnyi Manó* titkár és dr. *Reichard Salamon* pénztárosból áll, kik a szülébe választmányi közreműködésével fáradságot nem ismerő buzgalommal igyekeznek az egyesület céljait mentül sikeresebben megvalósítani.

Az egyesület céljainak, a szegény gyermekek iskoláztatásának lehetővé tételét nagy előmozdítja egy testvér egyesület: az öt évvel ezelőtt megalakult *Népközlöny* egyesület, mely telen jó példát látja el a szegények gyermekeit. Egyesületünk e testvéregyesülettel vállaltva megbecsülhetetlen eredményeket ért el.

Egyesületünk büszkeséggel tekinthet vissza huszonöt éves működésére. Lan kadatlan és életrevaló tevékenységével feladatának mindig megfelelt. Bizonyítja ezt azon tekintélyes összeg, melyet negyedszázados fennállása alatt segélyezésre fordított, ugyanis ruhanemüket 15.740 K 84 f., könyveket pedig 1701 K 30 f. értékben osztott szét a szegény gyermekek között.

Vajha hitközségünk minden tagja méltányolná e szép eredményeket s a jótékonyaság zászlajához szegődnek, hogy egyesületünk mindnyájunknak dicsőségére lehessen — a szegények örömeire.

Tájékoztató.

A mi városi színházunk január 4-én megnyitja és január 5-ike óta *Halassy Béla* társulata működik benne. Lapunkban mégis hiányzik a megszokott színházi rovat. Vannak, akik tudni vélik ennek okát, vannak akik csak sejtik és vannak főképp a vidéken olyanok,

kik a dolog mibenlétéről tájékoztalanok. Ime a tárgyilagos magyarázat:

A pesti nemzeti színház tagjainak közreműködésével rendezett ünnepes megnyitásról, ennek programjáról és a városi díszközgyűlésről lapunkhoz semmiféle értesítés, meghívás nem érkezett. Decz. 31-én egy városi szolgazárt borítékot hozott hozzánk, mely nem címünkre szolgált, de mert a szolga erősen állította, hogy azt nekünk küldte a polgármester, átvettük és felbontottuk. Egy színházi jegyet találtunk benne, melynek minőségéből és számából meggyőződünk, hogy az nekünk nem szólt, s így értelmű levél kíséretében visszaküldtük. Polgármesterünknek egy masnapi nyilatkozatából arról kellett meggyőződnünk, hogy ama jegyet tényleg szerkesztőségünknek szánta és ebbeli eljárásat akként magyarázta meg, hogy ez csupán különös szíveség akart lenni irányunkban. A sajtóra alapjában véve szükség nincs ez alkalommal. Nádának nem kell kritika. Hanem a *»Zemplén«* szerkesztője eljött hozzá és *»kért tőle jegyet«* a megnyitási előadásra. Adott neki, de mert kivétel tenni nem akart, a többi lapnak is küldött, mindannyian egy ugyanazon sorban; ahol a rendőrkapitány és tűzoltóparancsnoknak helyét is kijelölte. Ha ezelenek jó volt az a sor, a mi lapunkat is megfelelő. Arról, hogy a *»Zemplén«* szerkesztője is, a rendőrkapitány is, a tűzoltó parancsnok is *»részelt«* a jegyre, hogy előbb ülhessenek, ő t. i. a polgármester nem tehet. — Mi hivatalos közönségünkkel a megnyitási előkészületeiről, de azt csak be kell látnia minden elfoglalt embernek, hogy a sajtót általán, önmagukat különösen és bennünk, általunk olvasóközönségünkkel le nem alacsonyíthatjuk azzal, hogy a polgármester kezébe a város vagyonaiból 3 koronás ajándékot fogadjunk el; azzal sem hogy oda tolakodjunk, a hová országos és egyetemek gyakorlat ellenére minket kellő tisztességgel meg nem hívtak és referáljunk olyan alkalomról, melynél a rendező kijelentése szerint a sajtóra szükség nincs.

Halassy Béla szinagazgató ur pedig jókán látta a következő magatartást tanusítani:

Heteket át verette a reklámot maga mellett más helybeli lapokban, de minket elmellőzött. Gyakori itt-léte dacára szerkesztőségünkkel fel nem kereste, előleges színházi jelentést, műsorgetvét velünk nem közölte. Mit jelenthet ez? Csak azt, hogy ő nem reflektál a mi lapunk olvasóközönségének, sem a helybelieknek sem a vidékieknek, támogatóra, érdeklődésre. A bemutatott előadás előtt egy órával, január 5-én este 6 és 7 óra közt mégis felkeresett minket és felajánlotta a tiszteletjegyet. Nagy okunk volt körültekintőnek lenni és mert ez a tiszteletjegy sem volt lapunknak megfelelő hely, mert eltért az eddigi helyi szokástól és a sajnosan tapasztalt *»mucsi«* szellem folytatásaként tünt fel: azt el nem fogadtuk. Nem adhattunk tápot annak a jogtalan felfogásnak, hogy a sajtóra nézve a színházi tiszteletjegy — ajándék. Mind a mellett anyagi áldozat árán is készek lennünk volna a színházi rovat megszokott tartalmát olvasóinkra való tekintetből közölni, de mivel *Halassy* igazgató esetelt eljárása késégtelenül tanusította, hogy a *»Felsőmagyarországi Hirlap«* olvasóközönségét mibe sem veszi: a színi évadról hallgatni kötelességünkkel vallott. — Nem írunk bombasztokat a sajtó méltóságáról nem érzékenykedünk, az egész ügyet mint olvasóközönségünk sérelmét fogtuk fel és hiszünk, biztosra vesszük, hogy e felfogásunkat, eljárásunkat mindenütt helyeselni fogják.

Csak annyit tartunk még kötelességünknek megjegyezni, hogy a színházat mi is mindenek felett álló szellemi szükségletnek tekintjük, hogy a társulatot várva vártuk, s a róla való referálás dolgában a legjobb szándékkal voltunk, — hogy mi a radikális zűszög demokraták vagyunk, s a magunk személyére nézve szívesen elcsmegünk akár a karzatra is, — de olyan megaláztatásnak, hogy más lapoknál — melyeknél éppen

nem tartjuk magunkat kevesebbnek — hátrább töljanak, nem engedhetjük ki tennél lapunkat s közönségét.

Nem akartuk az egész dolgot nyilvánosságra hozni, de miután a színházi referádá elmaradását sokan visszatetszéssel fogadták, — magunk igazolására kénytelenek vagyunk megtenni.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

Mi az igazság?

I.

A tisztviselői fizetésemelések tárgyalásakor a vármegye közgyűlésében *Szebely Elek* polgármester mint emeltetett, tájékoztatással és a felelősségében elősorolt adatok helytelenségével vadolt. Magyarázatát és cáfolatait a következőkben kell megdöntönnünk:

I. Mi azt bizonyítottuk, hogy a mostani direkt községi pótdadó (adómentes házak és egyéb közs. adó) a fogyasztási pótdávoval mint új teherrel együtt sokkal nagyobb összeget képvisel, mint a mennyit a nagyközönség 42—44 százalékos községi adója kitért. A párhuzamot vontuk a nagyközönség két utolsó éve — mert ekkor volt a nagyközönség a fejlődés legmagasabb fokán — v. i. az 1897—1898. évek közt egyfelől és az 1901-ik év közt másfelől, még pedig azért hasonlítottuk ezen évek költségvetéseit sze, mert hiszen arról van szó; igaz-e hogy az 1901. évi költségvetés tanúsága szerint a közs. adóteher a rend. tanács alatt a fizetésemelések mellett is kisebb lett, mint azelőtt volt?

Nos, mi beigazoltuk, hogy az adómentes házak közs. adója, az egyébként egyenes közs. adó és a fogyaszt. adók utáni új községi pótlék 1901-re 103707 K bevételeként van előirányozva, ellenben az 1897. évi közs. adó az adómentes házak és egyéb egyenes áll. adó után csak 85156 K.-t, tehát 18551 K.-val kevesebbet, továbbá ugyanilyen közs. adóteher az 1898. évből csak 75828 K.-t, vagyis 27879 K.-val kevesebbet tett ki. A közs. adóteher e szerint lényegesen emelkedett és a 30% tal való kérdésköz jöttal.

Ere nézve a polgármester ur azt állította, hogy a fogyasztási adó nem új teher, mert az már a nagy község-nél is létezett. Ott van az 1897-iki budgetben fogyasztási adóbevételel 63000 frt., kiadás 54000 frt., tehát volt haszon 9000 frt. Csak hogy — fizte tovább a mérész szövetit, — akkor a bérlő nyerte a 9000 frton felüli többletet, ma ezt a város élvezi. De új teher e címen nincs.

Eszünkben tartva a főispán ur elnöki intését, nem mondjuk, hogy ez állítás *»nem igaz«* hanem csak annyit hogy ez furfangos szószaporítás volt, melyet meg lehet köcköztetni tájékoztalanok előtt, de mely komolyságra igényt nem tarthat.

A nagyközönség fogyasztási adópótlékot nem ismert. Az állami fogyasztási adókat a nagyközönség megváltotta a kinstartól és albertbe adta, ezt is törvényellenesen. Ezen nyert 9000 forintot. Időközben azonban az állam a fogyasztási adók rendszerét módosította. A szesz, sör és cukor utáni fogyasztási adót közvetlenül a gyárosok fizetik az államnak és azóta a nagyközönség a gyárosok és kereskedőknek fizetik vissza a fogy. adót. A városok és községek már csak az állami fogyasztási és borítaladót válthatják meg és így természetesen kisebb a nyereség. A 9000 frt Ujhelyben is leavadt 3000-re. Az állam nem ajándékoz a fogyasztóknak, tehát az ujhelyi polgároknak sem egyetlen fillért is, bár a városi pénztár jövedelme 6000 frttal megerősített. A fogyasztási közs. adópótlék, mely a szesz- bor- és hús után, a budget szerint a kezelési költségek levonásával tiszta feleslegként évi 34000 K.-t ad, csakis a rendezett tanács, jelesül 1899. november 1. óta létezik minálunk. Ez olyan új teher, melyet a nagyközönség idején nem ismertünk és mely a fogy. adóknak világszerte elismert igazságtalanságát csak súlyosítja. Az ujhelyi közsönség

viseli az állami fogy. adót és külön viseli a közs. adópótlékot. Ezelőtt meg volt legalább annyi vigász, hogy az állami fogy. adón a város évi 9000 forintot nyert, ma csak 3000 forintot nyer.

S hogy az állam által a lakosság előnye nélkül a várostól elvont eme 6000 frton (2000 K.-t) pótolják, igénybe veszik a fogy. pótdávokat, melyeknek bruttó hozadékát bevallani sehogy se akarják, törvényellenesen eltoltják, csak azt vallják meg, hogy tiszta felesleges 34000 K és ha ehhez kezelési költség címén csak 6000 K.-t adunk, kitesz legalább 40000 K.-t.

A rendezett tanács tehát elvesztett 12000 K helyett 40000 K.-nyi új jövedelmet fundált ki v. i. 28000 K-val többlet. De mivel az elesett 12000 K-t a lakosság az államnak most is fizeti, az egész 40000 K. évenként új teher gyanánt nehezedik a szegény közsönségre.

S ha figyelembe vesszük, hogy az állam most a rend. tanácsot 1348 koronával több italuatási jövedéki százelekből részesíti, mint a nagy község: a tényleges új teher e címen 41348 K-ra rug.

Ez ellen hasztalan minden prókatori rabulisztika. Az igazságot nem lehet svádávál megölni.

Mi a felelősségben vizsgálat tárgyává tettük, hogy tulajdonképpen mire kérte a nagyközönség kormányzata a 42—44 százalékos közs. pótdávo és hogy mire kéri a rend. tanács most 1901-ben? S bebizonyítottuk, hogy a nagyközönség a maga adóbevételel nem költötte el egy évi tényleges szükségletére, hanem annak jelentékeny részét alapok teremtésére, megtakarításokra fordította. Ellenben a rendezett tanács a 30 százalékos egyenes pótdávo és a közs. pótdávo majdnem kizárólag egy évi szoros szükségletére fordítja.

Az 1897. évből volt előirányozva 85156 K pótdávo ebből leütöttük: a színház, a Ronyvakisaj, a villanyvil. alapra szánt 42000 és a betegp. pótdávo 4532 — 46532 K.-t s így az 1897 év terhére tulajdonképpen csak 38624 K. adóteher számítható, ami a mostani állami adóhoz arányitva 18-2 százalékos.

Visszat az 1898. évből előirányozva volt 75828 K. pótdávo ebből leütöttük a Ronyvakisajátitási alapra, utcarendezési alapra, és betegpótlási alapra szánt 12628 K-t és az 1896. évi mérleghiány fedezetére beállítva volt 23038. K.-t, együttesen 35666 K.-t s így az 1898. év terhére tulajdonképpen csak 40162 K. adóteher számítható, ami a mostani állami adóhoz viszonyitva 18-9 százalékos.

Ellenben az 1901. évi összes közs. adóteher 48-8 százalékos mutat.

Ide vonatkozólag a polgármester ur felhozta, hogy a Ronyvakisaj. alap régi törvszavonyörleszték értékesítéséből keletkezett.

Ezzel szemben egyszerűen az 1897. és 1898. évi budget-kre utalok, melyekben ezen alap teremtése a kiadások teljes összegben van felvéve, de semmiféle vagyonértékesítés a bevételek közt nem szerepel. Ez tehát kizárólag az idézett költségvetésekben előirányzott bevételekből, v. i. a községi adóból létesített.

Felhozta továbbá a polgármester ur, hogy a rendezett tanács már különféleket építkezett, a színházhoz adott 34000 K.-t, a vágóhidat bővítette, a régi városházát kiépítette, a főgymn. hozzájárulás címén fizette a nagyközs. adósságát és ezek meghaladják az előbb felsorolt nagyközségi tételeket.

Hát ez, kérem szépen, csak szándékos zavar csinálás.

Nem arról van szó, hogy mit épített a rend. tanács eddig, mert azt csak megengedik, hogy a nagyközönség is építkezett eleget.

Itt most csak arról lehet szó: mire fogja a rend. tan. az 1901-re praclimált bevételeket költeni és mire költötte a nagyközönség a maga budget-felezetét 1897. és 1898-ban? Csakis azokat a kiadásokat szabad párhuzamba venni, melyek ezen 3 esztendő költségvetéseiben feltüntetve vannak. Azok a kiadások, melyekkel a polgármester

ur eldicsekedett, 1899. és 1900-ban perfectuáltak és nem tartoznak 1901. évre.

Mielőtt ennek a párhuzamnak mélyre hatnék: hangsúlyozom, hogy a színházhoz pótolta 34000 K.-t (t. i. az 1899. évi pénzt. maradványt) a rend. tanács szintén csak a nagyközségtől örökölt vagyonból adta. Ezt lapunk utolsó számában kimutattuk.

Mint fentebb kiintettük, az 1897. évi pótdából 4 tétel levonása után maradt az év adóterheként 38624 K. De nem vontuk még le az 1897. évben az 1901. évhez képest a nagyközség javára mutató kiadási többletet, u. m. erdősítésnél, szállótelepítésnél, épületek javításánál, tuzoltóteszkendő és tornacsarnok javításánál beruházási többletet: 11349 K., hegymesteri fizetés, szegények segélye, női ipartanoda, iparos- és ker. iskola segélyei. millenniumi pótdó 7539 K. = 18888 K. Maradt tehát mint szorosan az 1897. évre igényelt adó 19736 K. Ugyancsak kiintettük fentebb, hogy az 1898. évi pótdából 4 tétel levonása után maradt azon év adóterheként 40162 K. De itt sem vontuk még le az 1898. évben az 1901. évhez képest a nagyközség javára mutató kiadási többletet, u. m. erdősítésnél, szállótelepítésnél, épületek javításánál és tartozások törlesztésénél beruház. többlet 10200 K. hegymesteri fiz., szegények seg., női ipartanoda, iparos és keresk. tanonciskola segélyeinél 6070 K. = 16290 korona.

Maradt tehát mint szorosan az 1898. évre igényelt adó 23872 K.

A felelősségben tehát 18888, illetve 16290 K. évi tétel a nagyközség hátrányára mellőztünk a számításból, ha ezt azonban számba vesszük: az adóaránykulcs 1897-ben 12 százalékos és 1898-ban 14 százalékosra apad le a mostani 48.8 százalékkal szemben.

Hangsúlyozzuk azonban, hogy még e mellett is igen szép tételeket mellőztünk, mik a nagyközség javára voltak.

(Ha tehát a rendezett tanács építkezését és a polgármester által felhozott más kiadásokat, mik a nagyközség idején nem voltak vagy kisebbek valának az 1901. év javára számítani lehetne is: még akkor sem billent fel azon arány, melyet I. alatt megállapítottunk, hogy t. i. a községi adóterh 1897. 1898. és 1901. évekre 18.2, 18.9 és 48.8 százalékos.

Nem mondjuk mi, hogy a rend. tanácsnak nincsenek új kiadási, vannak, kell, hogy legyenek, mert hiszen tényleg és számszerűleg 47602 K.-val nagyobb az 1901. évi kiadás, mint 1898-ban volt.

Csak hogy ezek az új kiadások érték és hasznok dolgában nem állják ki az összehasonlítást. (Folyt. köv.)

≡ **Az adóvégrehajtás** néhány ünnepnap csend után kétszeres, háromszoros erővel indult meg. Városunk lakossága nagy hátrálékban van és a pénzügyigazgatóság erősen szorítja a tauácsot, hogy ez ismét erősen szorítsa az adófizetőket. S kit szorít meg aztán a városi hatóság? a szegény embereket. Pedig ebben az emberöltőben még nem volt ily szigorú tel és Uj helyben még sohasem volt ily általános szegénység, ily rossz üzletmenet. Az adófizető nép alsó rétege közt is terjed a nyomor. Honnan és hogyan fizessen adót a mi tönkrement és egyre jobban tonkre jutó népünk főképp most, mikor az életét is keservesen küzd.

Uj hely város a adóhátrálék tekintetében visszasüllyedt oda, hol 10 év előtt volt és ezt turni nem lehet, — ez a pénzügyigazgatóság álláspontja, mely kíméletet nem enged, hiszen ő felelős felelő. Azt hisszük, hogy a városi vezetésnek közbe kell lépnie a kormánytól, hogy a hátrálékokat egyelőre csak a jómódúaknál szorgalmazzák. Hiszen maga az a tény, hogy a kincstári adóhátrálék 1900-ról kb. 100 ezer korona, igazolta a nagy elszegényedést. A városi tanács évközben kiméli a virilistákat, varosatyákat, pajtásokat, de a nép zömét cseppet sem kíméli a végrehajtók. S ha még sem tudták az

adót kellőképpen beszédni tőlük, ennek csak a hallatlanul megromlott anyagi lét az oka. Ha a pénzügyigazgatóság vagy a p. ü. miniszter tudott egyetlen itteni nagybirtokosnak 8000 forint adóhátrálékra hosszú halasztást adni: szorzotta inkább kell kimélnie a középső és alsó réteget, mely utca-számra fázik, éhezik, és utca-számra alig-alig tud meleg falatra szert tenni, Csak szabad volna a népszámlálónak őszintén beszélniök, elmondhatnák, mit láttak ők e 10 nap alatt? hogy milyen állapotban vannak az uj helyi adó alanyok? Befolyások, nagy urak, tegyetek valamit, de sürgősen!

≡ **A városi óvoda** felügyelő bizottság f. hó 8-án tartott üléséből *Szankócskyné* Juhai Berta óvónő ellen dr. Hornyay Béla elnök panaszára és indítványára fegyelmi vizsgálat elrendelését kérte. — A bizotts. elnök ur sehogysem tud nyugodni és a polgármesterrel egyre főzi a terveket az óvónő elleni indokolatlan boszúra. Nem okultak eddigi kudarcain kárán és most ismét — kudarcot vallottak. — A megye közg.; bizottsága f. hó 11-iki havi ülésében a határozatot megsemmisítette, mert fegyelmi vizsgálatra legkisebb okot sem talált: Ezen ügyre még vizsgálatunk, mert nyilvános szellőztetése közérdek.

Itt említjük meg, hogy a közg. bizottság ugyanekkor Jelenek Gyulánét a gubás-utcai óvónő állásában megerősítette, s mivel Szankócskynének a helyre történt megválasztása nem felelt meg az Utasításnak, s így az semmire tekintendő. Erről is fogunk még szólni.

HIREK.

Diákbál.

Mottó: Talcolai! — ez csak az ifjuságot illel meg. Mikor kell megszűnni vele? — erre a kornak azon elegikus intése figyelmeztet, midőn öszlő hajjal s redős arccal a tükörbe nézész és mosolyogsz. Vae tibi ridenti!

Diákok körében az évszakok számáról speciális nézet van. Önök négy évszaktot ismernek. Am de a mi diákjaink szerint: a tavasz, a nyár, az ős, a tél mind jó, érdemes évszak, de mégis csak legszebb az *ötödik* évszak, — a farsang. Mint minden évszakra, úgy a diákok az ötödik évszakra is megvannak a maga jellemző tulajdonságai, így tavasszal a virágok nyílnak, farsangkor a papák és a diákok szébei; nyáron az emberek mindenbe beletörődnek, csak a hőségbe nem, farsangkor a diákok mindenhova néznek csak a könyvbe nem; ősszel a falevél hervad, farsangkor a diák urknál a szerelmes levél virágzik; télen a föld kering a nap körül, farsangkor a diákok keringenek egymás körül.

De nem is volna igazság, ha a szegény diák nem venné ki a farsangi vígasságból részét. Ezért rendez a főgmnasium már most minden farsangkor diákbált. Diákbál; — mindössze egy éves intézmény ez nálunk s már is a legnépszerűbb. Hogy *mulatni* a diákok tudnak legszebben, azt már régen mondják; de hogy *mulatanni* is ők tudnak legjobban, arról a tavalyi diákbál, mely a mulatságok koronája volt, meggyőzőt mindenkit.

A diákbál a bakszókornak első báljuk szokott lenni. Megszügom hát nektek, ti szépséges leánykák, hogy az ezidei diákbál, mely felől már oly regen ábrándoztok titkos vágyódással, *február hó 12-én* lesz. Hangverseny fogja megélelni, *szindarabot* is fognak diákjaink előadni, de ez mellékes, ez csak olyan járulékos, a fő maga a vígasság.

Hany érző diákszív dobog epvede a nagy napnak elébe, melyre a szívnak gazdája már hetekkel előbb szípen vasalt frakkokat — és jelentőség-gel teljes *szekeudákat* biztosított magának.

Beszélhet aztán a diáknak a bál előtti napokban a pater professzor minden ékesszóval a *secansról* és *cocansról*, a *tehetetlenségi nyomatokról*, a *fluorescentiaról* és *phosphorescentiaról*! . . . Míg

a tanár homlokát töblögetve magyaráz, azalatt a „male feriatu discipuli” esze azon jár, hogy kívül fognak a jövő cotillonban táncolni, egy másik diákbálunk pedig a bálra meghívandó táncosnőnek névsorát készíti.

A diákbál ezenkívül a legnagyobb problémákat fejt meg, a miken jeles tu-udósok majd összeronesolták fejüket. Így például ott latjuk a párokban az örök mozgást, a négyesek vidám körében pedig a *circuli quadraturát*. A testek restsége aaptalan hypothezis gyánant tünk fel, mint a *horror vacui*, míg az *adhaesio* édes törvénye uj, eddig idegenkedő híveket szerez a physikának.

No és még a diákbál évadjában irják a *sardai* növényedek (kivéve a „Szivképző-kör” tagjait!) a legszenzációsabb iskolai dolgozatokat az összehasonlító *növevénytanra* való tekintettel. Vannak ugyanis kisasszonyok, akik tavasszal ibolyát, nyáron rózsát, ősszel tubarózst, télen szegfűt, farsang idején pedig *petrezselymet* ártnak. Ez azonban az elenyésző kisebbség.

A többség nem árib, hanem táncol, szemükben az öröm, ajkukon a vígasság. A diák pedig odaröpi a cigány fejéhez tárcáját (persze üresen) s boldog esuklással énekl: „Huzzad Ali, csak azért is! — ha mindjárt a frakkomért is”. És s mosolygó cigány húzza, vígan, tuzzel, s nem kegyelmez, még akkor sem, midőn a bájos leányok édes kimerültséggel kapaszkodnak táncosaik vállába, sőt akkor kezdi rá a legvígabbat:

„Száz liba egy sorba,
Mennek a folyóra! . . . g.

Január hó elsejével uj előfizetés nyílt a „Felsőmagyarországi Hírlap”-ra. Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, a kiknek előfizetés december végével lejárt, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a szétkúldésben fennakadás történjék.

— **Adomány.** Gróf *Andrássy Dénes* Krasznahorka váraljáról a komlóskai tűzkárosultak részére — Kerekes Antal segélyező bizottsági elnök címére 3000 korona segélyt küldött.

— **A Sárospataki Lapok** szerkesztője a sárospataki Irodalmi Kör helyben-hagyásával kitűnő erőt és szakértőt! *Eliend Józsefet* és *Székely György* drt szerkesztőtársakul kérte fel, kik az ügy iránti szeretetből és lelkesedésből vállalkoztak is kollegájuk támogatására.

— **Német prédikáció** és még valami cím alatt lapunkban megjelent hírel vezéreikünk részletesen foglalkozik. Ugyane tárgyban lapunk tudósítójától, *Horváthy Gyula* urtól, kinek ezert nagy köszönettel tartozunk, vettük a következő sorokat:

E lapok hasábjain megjelent „Német mise és még valami” című közkeletment, nem tudom rossz akaratból, vagy más okból, félre magyarázzák s úgy tüntetik fel, mintha az Szinna plébánosa ellen irányulna. Ft. *Lehoczky Endre* esperes plébános ur azonban a legszorgosabb magyarázatot folytán sem talál és nem is találhat rá vonatkozó és neki tulajdonítható germanizálást, mert hiszen a németeket erre a vidékre nem ő gyűjtötte össze. A plébános ur a hozzá intézett felszólítás és megkeresés folytán csak kötelességet teljesítette, de mint jó hazafi, csak sajnálkozását fejezheti ki a fölött, hogy magyar szempontból oly szomorú kötelességet kellett teljesítenie s a fölött, hogy bizony-bizony megszarporodtak ők, kik nem akarnak e hazának fia lenni, nem még azok sem, kiket e föld nevelt, azok sem, kik már e hazában születtek. Mi, kik ismerjük a köztiszteletben álló Plébánost kik ismerjük az ő hazafias munkásságát, tudjuk, hogy szomorú kötelességet teljesített, de mint híveink gondos atyja és lelkipásztorja a külön istentiszteletet nem tagadhatta meg.

Bármiként álljon is egyébként a dolog, annyi bizonyos, hogy társadalmunk nagybeteg, nem csupán ezen kis társadalom, melyben én is élek és a hol elég keserű tapasztalatokat szerzek, de az egész magyar társadalom — nagybeteg. A magyar lovalgas és vendégszerető, de nem szabad megelégednie önmagáról, nem szabad annyira lovagiasnak lennie, hogy önkirát vallja abból, vagy pláne udvariasságból dicsőítse a külföldi ipart és gyalázza saját hazájának iparát. Azt az idegent, ki e hazának földjéből, akár egy talpalatnyi, akár tetemes részt szerez, valamint az ki e földnek kezelésével bizatik meg, nem tekinthető vendégnek. Az ilyen lýdny versenytermelő, kit, ha hazánk javára munkálkodik; támogatni, ha pedig annak megrontására törekszik lehetetlenné kell tenni. Legyünk udvariassak az idegenekkel szemben, de bizonyos korlátok között, t. i. a meddig azt a magyar érdek megengedi és ne engedjük meg azt, hogy az idegenek saját földünkön, saját házunkban becséméreljék a magyart. Tartsuk tisztelben saját törvényeinket és azok megtartását követeljük meg tőlük is, akkor nem gyalázní, de becsülni fognak bennünket s a kölesönös becsülést egygyé forraszt minket s a mint azt a történelem lapjai elégszer bizonyítják, egyesült erővel fogjuk megvédeni e hazának határait.

— **A sátoraljai helyi gyögyszereszek** az azelőtt szokásban volt ujvi ajándékok megváltására ötven-ötven koronát összesen százötven koronát ujlag mint mult évben a Központi Takarékpénztárnál betétbe helyeztek s így jótekönyvező alapítványok már ezidő szerint a kamatokkal 306 kor 52 fillért tesz ki.

— **A sátoraljai helyi izr. nögyelet** 1901. évi január hó 19-én a városi színház termében jótekönyvező zártkörű táncestélyt rendez. Személyleg 3 korona, családjegy 6 korona, földszinti és első emeleti páholy 10 korona, erkélyülős 30 korona. Páholyjegyek *Kornstein* Jenő egyesületi titkárnál válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **A sátoraljai helyi gyártelési dal-, zene- és önképző-kör** évi rendes közgyűlését f. hó 14-én délután 2 órakor tartja meg a gyártelési út ötteremben. A tagok felkérteknek, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

— **A sátoraljai helyi izr. isk. egylet** javára 1900. dec. 31-iki estélyre adakozott Grünbaum Mark 4 koronát, mit helyreigazítólag nyugtáztunk.

— **A sárospataki ref. nögyelet** szerencsésen atesett már a kezdet nehézségem, sőt egy éves fennállása alatt már szép munkát is végezett. Az egyesületnek jelenleg 123 tagja van s megalkalusa óta ezek száma 23-mal gyarapodott. Az egylet vagyona 1162 K. 60 fillér. Szeretett munkájából kiemelendő, hogy több munkaképteint részessített állandó havi segélyben; a szegények részére 600 adag napi eleséget adott ki; a népskolák szegény növendékeit közül 13-át látott el könyvekkel és tanszerekkel; szervezett egy népkönyvtárt; a pusztakon és tanyákon lakó hívek közt bibliákat és valóságos iratokat fog gyártosztani; az erkölcsös eselések részére jntalmat tüzött tki.

— **Estély Tarcalon** A tarcali intelligencia e hó 6-án egy igazán szépen sikerült estélyt rendezett a város háza dísztermében. *Platy* tokaji járásbíró tiszteletére. — Az estélyt az által szervezett és betanított dalárdá nyitotta meg néhány művésziessen előadott darabbal. Az estélyre Tokajból 18-án rándultak át kiket *Csezi Péter* tarcali ev. ref. lelkész fogadott igen szép dikióival. A mulatság reggeli 6 óráig tartott. A vendégek jókedvűen nagyban előmozdította *Szics Sándor* s. jegyző ének mimikája s az általa előadott debreceni nóták.

— **A nagy hideg áldozatai.** Garanyban az Ondava folyó töltésén egy férfi találtak megfagyva, bevitték a faluba, s meleg vízzel akarták felélesz-

teni a falubeli lakosok, de nem sikerült. A raskai rév mellett szintén egy fiatal 25—30 éves férfit találtak megfagyva. Igen sokat szenvedtek azok a szegény emberek a nagy hideg miatt, a kik újkörök egyik helyről a másikra költöztek. Egy M.-Jeszebről Malcára költöző embernek a tehene az uton megfagyott, az apró hízi állatok, amelyek a szekeren voltak felrúva mind megfagytak. Maga az ember a családjával is alig maradt meg élve.

— **Nyilvános nyugta.** *Meczer* Beláné urnő 10., *Teich* Zsigmondné urnő és *Zimmer* Henrik ur 4—4 koronát adományoztak a városi ovodabeli szegény gyermekek felruházására. Fogadják érte hálás köszönetünket. *Rooz* Adolf gondnok, dr. *Hornyay* Béla elnök.

— **Leánygimnázium Kassán.** Tanügyi körökben még a nyár folyamán élénk megbeszélés tárgyát képezte egy Kassán létesítendő leánygimnázium. Az intézet nyilvánossági joggal felruházott magániskola lenne, melyben a tanítást a kassai középiskolák tanárai vállalnak el, élén pedig rendes igazgató vezetné az ügyeket. A leánygimnázium kérdése mind ez ideig elaludt, most azonban, mint értesülünk, a tanférjak ismét szövé fogják tenni ez ügyet. Örömmel regisztráljuk a hírt és ha az létesülne, nemcsak Kassa városának, de az egész felvidéknek előnyét képezné.

— **Tűz** keletkezett pénteken hajnalban a helybeli dohány-nagyüzemben, illetve az üzlet melletti raktárban. Reggel fél 6 órakor a főutcai rendőr erős füstöt vett észre, mely a boltból kifelét tört. Sietve felverte az üzlettulajdonost és ez által a nagyobb bajt elég korán elhárítani sikerült. Eléggett dohány-csomagok és a füsttől megromlott kisebb tárgyak estek áldozatul.

— **Szesszfűző-tanfolyam.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a kassai m. kir. gazdasági tanintézetben szesszfűzők részére 1901. február elsejétől tíz hétig tartó szesszfűző tanfolyamot rendez. E tanfolyamra való felvételi céljából január 20-ikáig lehet jelentkezni a fentnevezett tanintézet igazgatóságánál.

— **Tartozik-e a fél** kézbesítendő iratot lakásán vagy üzlethelyiségén kívül elfogadni? A budapesti ítéltábla az elsőbírósg végzését megváltoztatja, végrehajtást kielégítési végrehajtási kérelmével elutasítja a netán foganatosított végrehajtást hatályon kívül helyezi, stb.

Indokok: A sommás végzésnek kézbesítését eszközölő H. J. vádlomásától az tűnik ki, hogy nevezett sommás végzést alperesnek nem a lakásán, hanem a község házában akarta kézbesíteni s mivel utóbbi az átvételt megtagadta, azt tanuk jelenlétében elfogadta. Mint-hogy a polgári törvénykezési rendtartás 264. és a váltóeljárás 32. §-ának helyes magyarázata szerint a az intézkedés, hogy ha a fél a kézbesítendő iratot elfogadni vonakodik, a irat nála hagyatik, csak a fél lakásán vagy üzlethelyiségében szabályszerűen megkísérelt kézbesítés esetén alkalmazható, a sommás végzés kézbesítése szabálytalan volt s így joghatályos nem bírmivel alperes a sommás végzést a község házában elfogadni nem tartozott; ennél fogva stb. (1900. november 22-én, 3266.)

— **Kérjen ön** mutatványszámot a „Háztartás” című lapból, mely Kürthy Emilné szerkesztésében és az Athenaeum kiadásában havonként 3-szor jelenik meg, és meg fog róla győződni, hogy a háztartásban ez a lap szinte nélkülözhetetlen. Előfizetési ára egynevegy évre 3 K. Megrendelő cím: „Háztartás” kiadóhivatal, Budapest Kerepesi-ut 54.

— **A Mezőgazdasági Alkalmazottak Lapja.** teljesen díjtalanul ajánl mindenféle gazdasági- és iparszemélyzetet. Megbízható emberek előjegyzésben tartatnak. Előfizetési ára félfévre 4 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI. Dessewffy-utca 16.

— **Legjobb orvosság.** Mindazok, kik gyomorba, étvágytalanság, rossz emésztés,

maifajdalmak, kólika, vérszegénység, ideges foglójá-ban szenvednek, használják a Pserhofer vértisztító tablettákat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak, a legelsőrangú orvosok által ajánlatok. Hasznos szövegletet vértisztító tablettáinkról, ha e titulus szerb ígérletbe ajánljuk, 1 tablettát, mely 6 doboz a 15 tablettát 1,05 ft. — A pénz előleges beküldése után 1 tekeret 1,25 frtért, 2 tekeret 2,30 frtért, 3 tekeret 3,35 frtért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerész, Bees, I. Singerstrasse 15.

A közönség köréből

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Meg lévén győződve, hogy b. lapja mindig erős támasza a közérdeknek, — engedje meg, hogy pár soraimmal b. lapjukt igénybe vehessem. Az itteni posta és távirtda hivatal ellen panaszkodom.

Egy táviratot adtam fel, e napokban és kezembe véve órámat pontosan kiszámítottam, hogy táviratom 16 percznyi ott időzése után lett fölveve.

Nem okozom a kezelő tisztviselőt, ki előtt halomszámra fektett a felveendő anyag, s ki egy valóságos kreizlereit szolgál ki, de egyrészt a távirat titok megőrzése — ami a postának legfőbb kötelessége — más részt pedig már a táviratok sürgősségénél fogva is szükséges gyors kezelés érdekében bátran megermondani, hogy ez egy ázsiai állapot.

A posta intézmény ily rohamos fejlődése közben minő berendezés az, hogy a feladandó táviratokat mindenki olvashatja!

Mit szólnak továbbá a hivatali folyosóhoz! amilyen kitarthatatlan ett a forrásig nyáron, ép oly hideg az télen, — az ember keze és lába megmered pár percznyi várakozás után is; írószerek hiányoznak, a tonta be van fagyva, úgy hogy mindenkinek ajánlom, hogy írószerekkel felszerelve menjen a postára!

Boesánatot kérek t. szerkesztő ur. Én már igen sok helyen megfordultam, de ily primitív berendezésre, hogy a táviratok feladása az ajánlott levelek feladásával legyen összekötve még pedig télen fűtetlen, nyáron hősségtől kitarthatatlan folyosón — nem találni még sokkal kisebb forgalmú hivataloknál sem. — az ilyen berendezés egyrészt arcul csapása a mindig hangoztatott távirat titok megőrzésének, másrészt pedig épen alkalmazatlan a közönség igényének gyors kielégítésére!

Nézetem szerint az itteni kereskedőknek vált vetve, azon kellene lenni hogy ezen állapotokon segítve legyen még pedig mielőbb: — ha nem talál kellő méltánylásra a felszólalás az igazgatóságnál, fordulni kell magasabb hatósághoz — a kereskedelmi miniszterhez, — mert nem hiszem, hogy az intézmény jelenlegi ügyes és áldásos vezetőinek tudomásuk lenne arról, hogy az itteni hivatalban télen fűtetlen, nyáron pedig kitarthatatlan hősségű folyosóban igen gyakran fél óráig kell várakozniok míg küldeményeik s különösen távirataik feladás alá kerülnek.

Fogadja t. szerkesztő ur nagyra becsülésem kifejezését.

Sátoralja-Ujhely 1901. jan. 10.

Egy itt sűrűn megforduló utazó.

*) Ajak és tartalomért a beküldő felelős

A szerkesztőség üzenete:

H. Gy. Szirma. Fogadja meleg üdvözetünket. Mi bizunk a főtisztelendő úr hazatérés és igazságos érületében, tehát csak kitarítás, mert nyelvében él a nemzet.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

20. V. 1901. végr. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. törvényszék 1900. évi 16374. számú végzése következtében Dr. Engel Jakab ügyvéd által képviselt, Reichman Armin javára Kőrös Károly ellen 610 kor. 40 fl. s járókai erejéig 1900. évi december hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 1000 kor. fillere becsült következő ingóságok u. m. 10000 drb. traahit félcocoka kö nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a tokaji kir. járásbírósg 1900. évi V. 4733 számú végzése folytán 610 kor. 40 fl. tőkékövetelés, eddig összesen 58 kor. 50 fl.-ben bíróság már

megállapított költségei erejéig Tokajban a vasuti állomáson leendő eszközölségre 1901. évi Január hó 22-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében közzépanaszolták mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Tokajban 1901. évi Jan. hó 5.

Faragó József

kir. bírósági végrehajtó.

Partoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel.

A parisi kiállításon az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KESZÜLT

Csész. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Löwy Adolf, Alexander Vilmos, Lendesmann M. és Társa cégeknél

Hirdetések
jutányos árban közlésre felvétetnek
a „Felsőmagyarországi Hírlap”
kiadóhivatalában

Javításokat jutányos árban kifogástalanul eszközöl.

Dísz- és ígás-lószerszámok, különleges ostorok, ostornyelekből nagy raktár

Sérvítőköben nagy raktár.

Landesmann Samu
szijgyártó és nyerges
SATORALJA-UJHELY. Rákóczy-utca. (Kis-placz)

Lovak ápolásához szükségeltető mindenféle különlegességek és eszközök.
Legfinomabb bőrszírok, kenőcsök, szappanok.

Vadászati eszközök nagy választékban

Egy utcái 2 ablakos
külön bejáratu csinosan butorozott szoba,
ugyanitt
egy csinosan butorozott
külön bejáratu udvari szoba
azonnal kiadó
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Meghívás.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

t. cz. részvényesei tisztelettel meghívotnak
az 1901-ik évi február hó 3-án délután 2 és fél óraker
az intézet saját helyiségében tartandó

XXVIII. évi rendes

KÖZGYÜLÉSRE.

Tárgyalási sorrend:

1. Az igazgatóság.
2. A felügyelőség évi jelentése.
3. Az 1900-ik évi mérleg és osztalék feletti határozat.

Az igazgatósági jelentés és az évi zárszámla nyolcz nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekintés végett kifüggesztetik

A részvényesek figyelmeztetnek az alapszabályok köv. szakaszára:

46-ik szakasz. A közgyűlésen részt venni óhajtó részvényesek tartoznak részvényeiket a szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlés előtti napon az intézet igazgatóságnál letéteményezni.

Kelt Sátoralja-Ujhely, 1901. január hó 5-én tartott igazgatósági ülésből.

Az igazgatóság.

Grossmann D. és M. varrógépraktára.

Tisztelettel van szerencsénk a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy

Grossmann D. és M.

üzég alatt
Sátoralja Ujhelyben
Rákóczy utca,
„Hungária”-szálloda mellett
egy

varrógép-raktárt

nyitottunk, ahol a legjobb gyártmányú és rendszerű

varrógépeket

dús választékban tartunk.

Varrógépeinket legjutányosabb árakban ugy készpénzért, valamint havi részletfizetésért adjuk.

A n. é. közönséget varrógép-raktárunk megtekintésére tisztelettel felkérjük.

Teljes tisztelettel:

Grossmann D. és M.

Báli ruhákra!

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Sátoralja-Ujhelyben évek óta fenálló gőzerőre berendezett férfi- és női ruha vegytisztító, selyem- és kelmefestő intézetemet

güvrirozó-géppel

rendeztem be, ezen körülményt különös figyelmébe ajánlom a t. uróknak és varrónőknek.

Güvrirozni elvállalok selyem, krepp, batist, karton, szerbvászon és egyéb mindentféle női ruhaszövetet még pedig 150 ctm. hosszúságig, a legjutányosabb árak mellett.

Báli női ruhákat tisztításra elvállalok, 1 frt. 60 — 2 frt. 50-ig ugy szintén férfi szalon és frakk öltönyöket 1 frt. 60 — 2 frt 50-ig, férfi ruhák vasalásra is elfogadtatnak.

Továbbá ajánlom a már évek óta fenálló férfi- és női ruhatisztító és festő-üzletemet. — Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlván mély tisztelettel vagyok

Rakovszky Sándor

vegytisztító és kelmefestő

S.-a.-Ujhely, Beresényi-u. 45. sz. a foház átellenében.
Miatán utazót nem tartok, kérem ezektől ha nevemben utaznának, óvakodni.

Báli ruhákra!

Eladó birtok.

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár tulajdoná képező Zemplénmegye homonnai járásában Tót-Jablonya községében fekvő, és a Tót-Jablonyai 7. sz. telekjegyzőkönyvben felvett birtok, mely kataster szerint ez idő szerint 2 h. 1055 ⁰/₁₀₀ belső ségből, 157 h. 293 ⁰/₁₀₀ szántóból, 116 hold rétből, 360 hold le gelőből és 560 hold 594 ⁰/₁₀₀ erdőből áll, hozzátartozó kastély lyal, lak- és gazdasági épületekkel s egy malommal szabadkézbő eladó

Közelebbi felvilágosításokat az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár Budapesten V. ker. Dorottya utca 4. sz. a. ad.

Furmint oltványok!

Eladók szabadalmazott hézagos oltási eljárásom

szerint *riparia portalis* alanyon készült, tökéletesen forradt, gyökeres

„furmint“

fás-oltványt

eszenként 260 koronáért és 2 korona csomagolási és rekeszdijért,

szásanként 30 koronáért csomagoltan, továbbá hasonló árban, faj és első rendű minőségben

Zölden Gyökereztetett és porbujtás utján tökéletesen beérlelt:

zöld-oltványt

akár őszi akár tavaszi szállításra; végre nagy-menyiségű gyökeres és sima *riparia portalis* vesszőt jutányos árak szerint.

A megrendeléskor a vételár negyedrésze melléklendő.

Láczay László

Sárospatak.

Szoba fűtésre ajánlok
szagtalan szalon fűszert

hűsös szállítva jutányos árért.
Ugyszintén idei termésű új bort 36 kr. literjéért.

Tisztelettel: Klein Géza,
papsor-utca.

A néma hegyen egy 1700 öles beültetett, teljesen jó karban levő

szőlő

ujjonnan épített borhással jutányos áron eladó.

Értekezhetni: Salamon Béla tulajdonosnál.
Csalogány-utca 449.

Érdeklődés és megrendelés: Dr. Kovács L. egyet orvost. rendelőjében, Budapest, V. Váci-körút 17. sz. 1. emelet. Telefon: 1234.

Alapítvány 1870-ban.
A legújabb és legteljesebb beszerzési forrás: szőnyegok, betakaróvetők, cipők és szövetruháknak. Lépcsőzetes-nak szőnyeg és kárpitok.

JOANNOVITS DÖME
BUDAPEST, IV., Váci-utca 25. sz.
Mindenki juttatva avar cskára. Örökös választék parza és anyaga szőnyegekben.

SANTAL EGGER

balasában foglalmja a kőföld szerkelet. Csak a törv. védett „Tigrisfaj” védjeggyel vesd. Ár 3 korona. Vessző 3 korona 40 fillér előleges beküldése után bérmentve. Adja a „MADOR gyógyszerár.” Budapest, VI., Váci-körút 17.

Értékesítő-ként sikeresen használtatik

KOSZVENYÉS CSUZ ellen
A KRIGONER-féle **REPARATOR**,
mely a Szt. Rókus kórházban 134 éves kóru 129 esetben teljes gyógyulást idézett elő. 1 üveg 2 korona. Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Kálvária-tér. Kapható minden sikeres gyógyszerárban.

Honi készítmény.

DURATOR.
Azt a cipőcsip egyszerű beállítású órázórt oly kényelmű és kényelművé teszi. Ár 1 bádogpalacknak 1 és 2 korona. Postán 120 kor beküldése után bérmentve. Főraktár: DURATOR-GYÁR, Budapest, Váci-körút 3. Honi készítmény. KAPHATÓ MINDENHÖTT.

PSEPHOFER J.
vértisztító
labdasai.

Orvosság ajánlott legfrissebb háziar a rossz emésztés és az emésztésműködés ellen. Nem szabcsa hiányoznia egy háziarban sem. Csak akkor valódi, ha minden doboz fedelén a „PSEPHOFER J.” név világosan látható.

Budapest legújabb látványossága a

BELVÁROSI KÁVÉHÁZ
IV., Kilyó-tér 2. (Kilóúti Fehérgyöngy-palota)
Ittünk találhatók hely. Kérés STEUER SINDOR.

vidékek kedvesek találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős előrangú éttermei
Budapest, VI. Andrásy-ut 39
Küldi magyar kosya. Valódi tiszta borok és a „Pechorbrau” egyedül Nimbria.

26 ÉV ÓTA
AZ ELISMERT LEGJOBB
MAGVAK BESZERZÉSI
FORRÁSA

MAUTHNER ÖDÖN
BUDAPEST
CS-ÉS KIR-UDV. SZÁLLÍTÓ MAGKERESKEDÉSE
ANDRÁSSY-UT 23.
ÉS ROTTENBILLER-UTCA 33.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE.

tanulmányozás Budapest, VI.,
Alapítvány 1853, Arad-utca 10.
Egyéves polgári iskola 10-14 éves ifjak részére;
Egyéves kor előzetes iskola 14-18 éves ifjak részére;
Nemzeti Intermédia: birtokú növendékek részére;
Szakmunkás állományképzés és az egyéves ön-
képzésre jogosultak. — Bővebb felvilágosítást
nyújtanak a
RÓSER JÁNOS igazgató.

HÍRDETÉSEKET ÉS REKLÁMOKAT
szakszereken, pontozás és legelőszöben
kiszájt az összes lapokban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ
hirdetési osztálya
Budapest, VII., Erzsébet-körút 34.
Tulajdonos: LŐPÖR GYULA, szerkesztő.

A legjobb órákat
legszélesebb és legdivatósabb ércszereket

RÉGIÉRTÉKESÍTÉS
magyarországi szabott órák szállítás. Maggarnorvika és vasmos
első és legnagyobb üzlete

BRAUSWETTER JÁNOS kronometér-árás
SZEGEDEN.
Árjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve

Oh jaj! Kétség, rekedtség ellen gyors és kitűnő **Ejjen!**
eredményt használhatók az
EGGER-féle MELLPASZTILLÁK
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 60 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban és a főraktárban:
Budapest, VI., Váci-körút 17.

küld Fiuméből vagy Triestből

FRATELLI DEISINGER
4 1/2 kg. Cuba-kávét válogatott
15 korona 30 fillérért
elvárnolva és bérmentve.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

BENZIN-MOTOROK
LOKOMOBILOK
és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági célokra
OSERS és BAUER gyárából
a legjobbak és legkényelmesebbek a legújabb szerkezetűek között.
Veszélytelenül és rákár: **DÉNES B.**
Budapest, VI., Váci-körút 61.
Képes árjegyzék ingyen.

Portör. Sherry, Malaga, Madeira,
Marsala, Chablis,
Rajha és Mosal-borok.

Podega Company
Kapható minden jobb Pász- és
oszege-kereskedésekben, szállók,
kávéházak és éttermekben.

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ
VÁLLALAT
BUDAPEST VII. ERZSÉBET-KÖRUT 17
Bel-és külföldi szabadalmak hiesz hűlése, értékesítése és
szingecizozása.
Védjegyek és nyelvi, lejtromozás, a. felvilágosítás díjtalán.

Élőrangú kénes hővívű gyógy-
fürdő, pártalan gőzfürdővel leg-
modernobb leányfürdővel, pom-
pás ásványvíz-üzettel, ká-
csi kádfürdővel, — 200 helyes-
mes lakozóházzal — Prospektus
bíránatra ingyen és bérmentve.

CSÁSZARFÜRDŐ
toll és nyáctegyhely
BUDAPESTEN.

Kiváló ízű ital és gyógyzólokra legerősebb.
KAPALAK: Dr. Károlyi és Dr. Károlyi egyetemi tanárokkal leg-
bátrabbul versengőként, emésztési zavartalan, gyógykezelésnél old.
Gyár és magrendelői hely
KÖBANYAI KIRÁLY-SÖRFÖZŐ, KÖBANYA.

Ma osztja a hajt
Készüljön a hajtó Zoltán-féle STELLA VÍZET (szőlő Jód Regenerátor) mel-
lem fest, hanem a hajtó eredeti szőlő adja vissza. Üveg 2 kor, postai uttal-
bérmentve 2 kor 80 fillér ZOLTAN BÉLA gyógyszerárban, Belső-utca-33.

100.000
sorsjegy
50.000
nyeremény.
Mind a nyolc.
sorsjegy egy

A jelenkor legnagyobb nyarosi, családi
sorsjátéka a em. kir. szab.
OSZTÁLYSORSJÁTEK
Megrendelések: intézendők
GAEDICKE A. BUDAPEST
IV. Kossuth Lajos-utca 117.

Havonta
egy húsd.
Tervezték
és bérmentve.
Ogymán
keresetnek.

Dr. ROGER és TÁRSA Kiosztóiroda
Kapható minden gyógyszerárban. Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. Telefon: 1234.